

Internationella Rösträttsalliansens möte i London.

För litet mer än en månad sedan var Internationella Rösträttsalliansens styrelse församlad i London till möte jämte representanter för rösträttsföreningarna i Belgien, Danmark, Förenta Staterna, Holland, Schweiz, Sverige och Österrike. Ändamålet med detta möte var att förbereda programmet för kongressen i Berlin 1915.

Så hade vi då infunnit oss från alla världens kanter, från norr och söder från öster och väster för att överlägga och besluta. Våra blivande värdinnor hade med vanlig tysk grundlighet undanjort en mängd förberedande arbeten, och till grund för diskussionen förelåg ett mycket förjänstfullt förslag till program uppgjort av styrelsens sekreterare miss Macmillan.

Då vi hade skäl att antaga, att kongressen i Berlin skulle bli ännu mera besökt än mötet i Budapest, enades vi om nödvändigheten att tillsätta flera specialutskott för att förbereda olika frågor. Likaså beslöts det att kongresserna i framtiden skulle arbeta i sektioner, varigenom en större grundlighet vid frågornas behandling skulle möjliggöras. Men till vad tjänar det att närmare utlägga programmet för ett möte, som ändå icke blir av? Så mycket veta vi ju alla, att det icke blir någon världskongress 1915, och likaså kan man med tämlig visshet förutspå, att det kommer att gå några år, innan rösträttsalliansen ånyo kan sammankalla sina kring hela världen spridda medlemmar.

Huru och när? Det är frågor som ingen i detta nu kan besvara, ej håller om de kvinnor, som sutto kring det stora bordet i I. W. S. A.:s Head quarters sommaren 1914 representerande så gott som alla nationer, som nu stå som dödsfiender emot varandra, komma att efter krigets slut ha i behåll något av den internationella samhörighetskänsla, som föreföll att aldrig ha varit mera levande än just nu. Vi utländskor tyckte t. o. m. att ock-

så engelskorna, så småningom börjat frigöra sig från sin »splendid isolation» och att de också i icke briter värdigades se människor med kultur. Huru annorlunda var ej allt nu mot 1909, då internationella rösträttskongressen ägde rum i London. Den ådrog sig knappt någon uppmärksamhet alls, och det är troligt att inga andra än de, som voro närmast intresserade av frågan, ägnade mötet uppmärksamhet. Pressen teg så gott som utefter hela linjen. Icke ens våra engelska värdinnor tycktes hysa någon vidare hög tanke om utländskornas förmåga att väcka intresse, och man frågade sig varför de alls inbjudit oss till London? Men huru annorlunda var det ej nu mot då. Tidningar av alla färger ävlades om att i förväg göra publiken uppmärksam på rösträttskongressen, som den kallades. Det haglade med intervjuer och talen som höllos vid olika mottagningar refererades och kommenterades med sympati. Vi hade nästan haft rätt att känna en smula egenkärlek av all den uppmärksamhet, som kom oss till del. Men så hade också kvinnorösträtten på dessa 5 år ryckt fram till värdigheten av en aktuell politisk fråga och då börjar som känt schackrandet. De olika partiernas ledare hade räknat ut, att här stod något att vinna. Arbetarpartiet, som upptagit kvinnorösträtten på sitt program, fick plötsligt allierade från alla håll, så att en talare vid ett tillfälle, jag minns nu ej vilket, ansåg sig ha skäl att beteckna det närvarande ögonblicket som »aftonen före» eller högst »aftonen före aftonen» då kvinnorösträtten bleve en verklighet.

Det konservativa partiet ville ge begränsad rösträtt enligt samma grunder som den kommunala. Liberalerna skakade på huvudet och menade att det konservativa partiet härmed skulle vinna 3 miljoner kvinnoröster och sitta minst 20 år vid makten. Liberala partiet ville ha allmän rösträtt. —

Man talade allmänt om en snart stundande parlamentsupplösning samt härav följande nya val. Som resultat

förutsåg man, att det konservativa partiet skulle gå seg-
rande ur valstriden och att det skulle framlägga en rege-
ringsbill om rösträtt åt kvinnor, (det enda sättet att föra
frågan till seger, ty för enskilda medlemmars motioner
kan regeringen när som helst lägga krokben). Libera-
lerna åter ämnade gå till valen med allmän rösträtt åt
kvinnorna på sitt program. Det hade blivit en kapplöp-
ning, med den givna utgången, att de engelska kvinnorna
fått politisk rösträtt i någon form.

Så låg frågan för några veckor sedan, och visst är,
att i nådens år 1914 kort före utbrottet av världskriget
man i världens politiska centrum talade om kvinnoröst-
rätt, homerule och Ulster, men ej ett ord om möjligheten
av ett krig med Tyskland.

Även i detta avseende var allt olika mot 1909. Då
stod tyskskräcken på sin höjdpunkt, man kunde icke
tala med någon utan att få höra möjligheterna av en tysk
landstigning dryftas. Som en illustration till detta för-
tjänar omnämnas, att våra engelska värdinnor då icke lyc-
kades finna någon engelsk familj, som varit villig att hos
sig som gäst mottaga en tysk delegerad, då däremot inga
sådana svårigheter nu förefunnos. Tyskorna mottogos
tvärtom av alla med största älskvärdhet, av tyskskräcken
märktes ingenting. Men det är väl med nationer som med
individer, de veta ej när ödets timma slår.

* * *

Då jag i minnet genomgår dagarna i London, fram-
står för mig som kulminationspunkten det möte som »The
Parliamentary Supporters of Womens Suffrage» anord-
nat i ett av kommittérummen i Underhuset.

Mötet öppnades av mr Dickinson, en känd rösträtts-
vän. För de konservativa talade Lord Robert Cecil, för
de liberala, Mr Acland, Sir Edvard Greys närmaste man,
och för arbetarpartiet Mr Ramsay Macdonald. Att be-

svara de officiella hälsningarna hade Mrs Chapman Catt och jag blivit utsedda av våra engelska värdinnor.

Alla talen andades varm optimism och Mr Acland gick så långt, att han påstod att den nästa regeringen, till vilket parti den än hörde, skulle se sig tvungen att framlägga en regeringsbill om rösträtt åt kvinnor.

Efter mötet voro vi inbjudna att intaga te på terrassen.

Men huru avlägsna, nästan överkliga förefalla ej Londondagarna nu, då det som åratals stått som ett hotande spöke — världskriget — blivit en hemsk verklighet.

Man har ju alltid trott och hoppats, att kvinnorna genom att utöva sin rösträtt skulle bliva en länk i arbetet för freden. Det hoppet få vi ej släppa, om ock den humanitetens bankruttförklaring vi nu få bevittna nästan också får detta hopp att svikta.

Men ett står fast och det är, att när den engelska rösträttsrörelsens historie en dag skrivs, kommer man att finna att de engelska kvinnorna efter ett femtioårigt målmedvetet arbete 1914 stodo så nära målet, att rösträtten nästan blivit en handgriplig verklighet.

Annie Furuhjelm.